

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 15Co/111/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4217220781
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 07. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Bzdúšek
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2019:4217220781.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jána Bzdúška a členov senátu JUDr. Pavla Lukáča a JUDr. Martiny Balegovej, v právnej veci žalobcu: BENCONT COLLECTION, a. s., so sídlom Vajnorská 100/A, Bratislava, IČO: 47 967 692, v konaní zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Veronika Kubriková, PhD., s.r.o., so sídlom Martinčekova 13, Bratislava - mestská časť Ružinov, IČO: 50 361 368, proti žalovanej: Y. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. J.. XXXX/XX, Komárno, o zaplatenie 1 869,70 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Komárno č. k. 8Csp/300/2017 - 112 zo dňa 18.07.2018 v časti zamietnutia žaloby a trov konania, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok Okresného súdu Komárno č. k. 8Csp/300/2017 - 112 zo dňa 18.07.2018 v napadnutej časti **p o t v r d z u j e**.

Žalovanej odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Komárno napadnutým rozsudkom zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi 1 354,09 eura, úrok vo výške 402,30 eura a úrok z omeškania špecifikovaný vo výroku, všetko v mesačných splátkach po 57,29 eura mesačne (I. výrok). V časti o zaplatenie sumy 515,61 eura súd konanie zastavil (II. výrok). Vo zvyšku súd žalobu zamietol (III výrok). Žalobcovi priznal voči žalovanej náhradu trov konania vo výške 41,89 % (IV. výrok).

2. V odôvodnení tohto rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že žalobca sa žalobou doručenou súdu dňa 13.11.2017 domáhal uloženia povinnosti žalovanej zaplatiť mu sumu istiny vo výške 1 869,70 eura, úroku vo výške 1 331,18 eura, úroku 21,50 % ročne zo sumy 1 869,70 eura od 08.06.2017 do zaplatenia, zákonným úrokom z omeškania vo výške 5,15 % ročne zo sumy 1 869,70 eura od 08.06.2017 do zaplatenia a náhradu trov konania. Dňa 13.06.2017 došlo k uzavretiu zmluvy o postúpení medzi pôvodným veriteľom (Poštová banka a.s.) a žalobcom. Žalobu žalobca odôvodnil skutkovým tvrdením, že jeho právny predchodca so žalovanou dňa 13.11.2012 uzatvoril zmluvu o úvere č. 9589224712, na základe ktorej poskytol žalovanej úver vo výške 2 000 eur. Tento sa žalovaná zaviazala splácať v pravidelných mesačných splátkach po 57,29 eura počas 72 mesiacov. Keďže po čerpaní úveru žalovaná porušila svoje zmluvné povinnosti, poskytnutý úver riadne a včas nesplácala, preto ku dňu 20.11.2014 vyhlásil poskytnutý úver za predčasne splatný. Ku dňu predčasného zosplatnenia pohľadávka žalobcu vo výške 2 276,42 eura pozostávala z dlžnej istiny vo výške 1 869,70 eura, úroku vo výške 402,30 eura a poplatkov vo za upomienky výške 4,42 eura. Titulom náhrady trov konania si uplatnil náhradu zaplateného súdneho poplatku a náhradu trov právneho zastúpenia. Dňa 13.04.2018 žalobca uviedol, že od 10.11.2017 do 09.04.2018 žalovaná uhradila sumu $6 \times 57,29 = 343,74$ eura, ktorú sumu započítal na vyčíslené úroky a úroky z omeškania ku dňu 06.06.2017 vo výške 1 331,18 eura. Dňa 11.07.2018 žalobca uviedol, že od 09.05.2018 do 06.06.2018 žalovaná uhradila sumu $2 \times 57,29 = 114,58$ eura,

ktorú sumu započítal na vyčíslené úroky a úroky z omeškania ku dňu 06.06.2017 vo výške 987,44 eura. Zobral teda žalobu v časti úrokov a úrokov z omeškania v časti prevyšujúcej sumu 872,86 eura späť a žiadal v tejto časti konanie zastaviť.

3. Žalovaná vo vyjadrení k žalobe uviedla, že nechápe, prečo žalobca podal žalobu, keď jej každý mesiac zamestnávateľ strhával sumu 57,29 eura. Taktiež jej strhli sumu 57,29 eura aj v mesiaci júl 2018 z júnovej výplaty. Dodala, že je ochotná žalovanú sumu uhrádzať v mesačných splátkach po 57,29 eura ako doteraz.

4. Súd vo veci vykonal dokazovanie na základe ktorého konštatoval, že predmetom konania v tejto veci bol záväzok žalovanej, ktorý vznikol z úverovej zmluvy. I keď sporná zmluva predstavuje tzv. absolútny obchodný záväzkový vzťah (§ 261 ods. 6 písm. d) Obchodného zákonníka) predmetná zmluva je súčasne spotrebiteľskou zmluvou a na žalovanú je potrebné hľadieť ako na spotrebiteľa, pretože pri jej uzavieraní nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, teda na právny vzťah založený zmluvou o úvere je potrebné aplikovať aj príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách (§ 52 a nasl. Občianskeho zákonníka) a to cez odkaz podľa ustanovenia § 1 ods. 2 druhá veta Obchodného zákonníka. Podľa názoru súdu uvedený záver vyplýva zo skutočnosti, že tzv. spotrebiteľské zmluvy (i keď sú upravené v Občianskom zákonníku) nepredstavujú osobitný zmluvný typ aplikovateľný len na občianskoprávne vzťahy, naopak príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka je potrebné aplikovať na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ bez ohľadu na to, či ide o občianskoprávny alebo obchodnoprávny vzťah (vyplýva to najmä z toho, že ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách sú systematicky zaradené vo všeobecnej časti Občianskeho zákonníka a teda nepredstavujú osobitný zmluvný typ zo záväzkovej časti). Preto na právny vzťah založený zmluvou o úvere aplikoval súd ustanovenia Obchodného zákonníka (čo sa týka konkrétnych práv a povinností) ako aj ustanovenia Občianskeho zákonníka (týkajúce sa spotrebiteľa a spotrebiteľských zmlúv). V tejto súvislosti súd upriamil pozornosť na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 21.04.2015 (sp. zn. 3MCdo/14/2014), podľa ktorého ustanovenie § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa na právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva, sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred jeho účinnosťou.

5. V prejednávanej veci súd vykonaným dokazovaním dospel k záveru, že podaná žaloba je dôvodná len sčasti a tejto nie je možné v plnom rozsahu vyhovieť. Zo skutkového tvrdenia žalobcu nepopretého žalovanou mal za preukázané, že právny predchodca žalobcu ako veriteľ a žalovaná ako dlžník uzavreli dňa 13.11.2012 úverovú zmluvu. Nakoľko žalovaná si svoje povinnosti vyplývajúce z uzavretej úverovej zmluvy neplnila, úver riadne a včas nesplácala, právny predchodca žalobcu ku dňu 20.11.2014 predčasne zosplatnil úver a žalovanú vyzval na úhradu sumy zosplatneného úveru.

6. Súd vychádzajúc zo žalobcom predloženého výpisu čerpania, splátok a úhrad žalobcovi aj s poukazom na § 566 ods. 2 OZ priznal dlžnú istinu vo výške 1 354,09 eura (ako rozdiel medzi žalovanou istinou 1 869,70 eura uhradenou sumou po podaní žaloby 515,61 eura) a v časti o zaplatenie 515,61 eura súd konanie zastavil s poukazom na § 145 ods. 2 CSP (ak je žaloba vzatá späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví), ďalej priznal úrok vo výške 402,30 eura (zmluvný úrok do vyhlásenia splatnosti). Taktiež súd priznal žalobcovi úrok z omeškania vo výške 5,15 % ročne z jednotlivých čiastok istiny, ktoré boli znižované po jednotlivých splátkach (57,29 eura), tak ako ich mesačne žalovaná hradila, ku ktorému dňu už žalovaná bola v omeškaní s plnením dlhu. Žalobcom uplatnený úrok z omeškania je v súlade s § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka a § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z.

7. Pokiaľ ide o uplatnený nárok na zaplatenie zmluvného úroku vo výške 21,50 % ročne zo sumy 1 869,70 eura súd v tejto časti považoval žalobu za nedôvodnú vzhľadom aj na účel zmluvného úroku, ktorým je odplata za poskytnuté peňažné prostriedky, vyhlásením splatnosti úveru poskytnutého na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorá je spotrebiteľskou zmluvou, stratil žalobca právo uplatňovať si zmluvné úroky aj naďalej. Podľa názoru súdu dohodnuté zmluvné úroky z poskytnutých prostriedkov platia len do splatnosti dlhu a od splatnosti úveru je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťažaniu a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi. V danej veci žalobca pristúpil k vyhláseniu splatnosti úveru a tým treba považovať celý dlh za splatný a nastupuje režim platenia úrokov z omeškania. V tejto súvislosti súd poukazuje na ust.

§ 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého by sa zmluvné dojednanie (jeho existenciu však žalobca skutkovo netvrdil), ktoré by zaväzovalo žalovanú k plateniu zmluvných úrokov aj po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru odchyľovalo od zákona v neprospech spotrebiteľa, pretože by zhoršilo jeho postavenie. S poukazom na uvedené súd žalobu v časti uplatneného zmluvného úroku za obdobie odo dňa nasledujúceho po zosplatnení úveru (t.j. od 28.11.2014) do zaplatenia zamietol.

8. Ohľadne tohto právneho názoru súd odkázal aj na rozhodovaciu prax súdov SR napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove z 30. júna 2015 sp. zn. 6Co/190/2014. Branie úroku z úroku bolo zakázané už v rímskom práve a tento zákaz pretrváva do dnešných čias, keď v zmysle § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka je úrok a aj úrok z omeškania len príslušenstvom veci a nie vecou hlavnou. Tento záver súdu korešponduje aj s judikatúrou Najvyššieho súdu Českej republiky (napr. rozsudok sp. zn. 35 Odo/101/2002 z 24.3.2004) ale aj uznesením Ústavného súdu ČR sp. zn. I. US 1893/08 zo dňa 13.11.2008. Dlhý úrok z úveru je súčasťou dlžných splátok, ktorých splatnosť nastala do vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru. Po márnom uplynutí lehoty splatnosti splátok úveru a splátok úroku z úveru ako aj poplatkov splatných do vyhlásenia predčasnej splatnosti a po márnom uplynutí lehoty splatnosti predčasne splatnej istiny úveru má veriteľ dlžníka nárok už len na úrok z omeškania z dlžnej istiny, keďže omeškaním dlžníka sa odmena za úver (t.j. zmluvný úrok) nezvyšuje. Tento záver vyslovil aj Najvyšší súd SR vo svojom rozhodnutí publikovanom pod R 59/98, podľa ktorého veriteľovi patria dohodnuté zmluvné úroky z poskytnutých peňažných prostriedkov iba do splatnosti dlhu. S ohľadom na vyššie uvedený právny názor súdu, súd žalobu v časti, ktorá zostala predmetom sporu, zamietol.

9. Z právneho hľadiska súd vec posúdil podľa ust. § 52 ods. 1, 2, § 53 ods. 1, 5, § 54 ods. 2, § 517 ods. 2 Obč. zák., § 497, § 499 a § 502 ods. 1 Obch. zák. a § 1 ods. 2, § 2 písm. a), b), d), § 9 ods. 1, 2, § 11 ods. 1 z. č. 129/2010 Z. z., ako i ust. § 23a) ods. 1, 2 z. č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa.

10. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol v zmysle ustanovenia § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Podľa ustanovenia § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. S ohľadom na čiastočný úspech oboch strán sporu (keď žalobca mal úspech v časti 70,90 % a žalovaná 29,01 %) vyčíslil pomer úspechu žalobcu vo výške 41,89 %.

11. Proti tomuto rozsudku podal žalobca odvolanie v zamietajúcej časti a trov konania (podľa jeho obsahu) z dôvodu nesprávnych skutkových zistení a nesprávneho právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie. Napadnuté rozhodnutie považuje za arbitrárne a nepreskúmateľné. S poukazom na čl. 5 bod 5.6. Obchodných podmienok pre úver je toho názoru, že jednotlivé platby žalovanej boli v súlade so zmluvnými podmienkami započítané najskôr na príslušenstvo a pokiaľ ich súd započítal najskôr na istinu, bolo to v rozpore s vôľou žalovanej. Žalobca preto žiadal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmeniť a žalobe vyhovieť, resp. zrušiť a vec vrátiť tomuto súdu na ďalšie konanie.

12. Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadrila.

13. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku - ďalej len CSP) preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti v medziach podaného odvolania (§ 379, § 380 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné. Rozhodol tak bez nariadenia pojednávania s tým, že miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku vopred oznámil na úradnej tabuli a webovej stránke súdu.

Rozsudok bol vyhlásený dňa 16.07.2019.

14. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

15. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

16. Z obsahu spisu a vykonaného dokazovania odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie vo veci vykonal potrebné dokazovanie, riadne zistil skutkový stav a vec správne právne posúdil. Odvolací súd sa v celom

rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku a konštatuje správnosť jeho dôvodov (§ 387 ods. 2 CSP).

17. Predmetom odvolacieho konania je zamietnutie žaloby v časti úroku vo výške 21,50 % ročne zo sumy 1 869,70 eura za obdobie odo dňa nasledujúceho po zosplatnení úveru, t. j. od 28.11.2014 do zaplatenia z dôvodu, že vyhlásením splatnosti úveru stratil žalobca právo uplatňovať si zmluvné úroky aj naďalej, pretože od splatnosti úveru je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania.

18. Odvolací súd s týmto právnym názorom súdu prvej inštancie súhlasí. Zosplatnením úveru treba rozumieť určenie splatnosti celého dlhu, ktorého plnenie bolo dohodnuté v splátkach. Dochádza teda k zrušeniu povinnosti splácať dlh v splátkach, v ktorých boli zakomponované úroky z úveru a veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie istiny úveru, vrátane úrokov z úveru, ktoré boli kapitalizované ku dňu zosplatnenia úveru. Veriteľ má tak právo získať ihneď späť požičanú peňažnú sumu a dlžník - spotrebiteľ už nemá žiaden právny titul na to, aby mal naďalej veriteľovi poskytnuté finančné prostriedky a veriteľ už nemá právo, aby si voči dlžníkovi uplatňoval nárok na úroky z úveru, ktoré by mu patrili, keby ich naďalej mal u seba dlžník - spotrebiteľ. Z uvedeného vyplýva záver, že po zosplatnení úveru už veriteľ nemá nárok na úroky zo splátok úveru po zosplatnení, keďže od tohto momentu nastupuje režim platenia úrokov z omeškania. V tejto súvislosti odvolací poukazuje i na právne názory Najvyššieho súdu SR v uznesení sp. zn. 4Obo/143/98, ako i uznesenia Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 476/2012 zo dňa 18.09.2012.

19. K odvolacej námietke žalobcu, že v zmysle čl. 5 bod 5.6. Obchodných podmienok pre úver sa platby od klienta započítavajú najskôr na poplatky, úrok z omeškania, úrok z úveru a až v poradí ako posledné splátky istiny úveru, odvolací súd uvádza, že takúto podmienku je možné chápať ako neprijateľnú podmienku v zmysle § 53 Obč. zák. Žalovaná ako slabšia zmluvná strana totiž nemala možnosť ovplyvniť podstatu tejto podmienky a z tohto dôvodu pre ňu nie je jedno, či sa jej plnenie započítava najprv na poplatky, úroky z omeškania a úrok z úveru a až potom na istinu.

20. V intenciách vyššie uvedených skutočností odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti a závislého výroku o náhrade trov konania podľa § 387 ods. 1 CSP ako vo výroku vecne správny potvrdil.

21. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní úspešnej žalovanej ich však nepriznal, pretože jej žiadne nevznikli.

22. Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon v § 420 až § 423 CSP pripúšťa. Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. To neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa; ak je dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa; ak je dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a

ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).